

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobců: **a) J. N., b) M. N.**, oba zastoupení JUDr. Jiřím Janebou, advokátem se sídlem Divišova 882, Hradec Králové, proti žalovanému: **Magistrát města Hradec Králové**, se sídlem Československé armády 408, Hradec Králové, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 9. 2015, č. j. 30 A 68/2014 – 95,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 9. 2015, č. j. 30 A 68/2014 – 95, **se zrušuje.**
- II. Žaloba **se odmítá.**
- III. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobci jsou vlastníci nemovitosti sousedící s domem manželů B. Manželé B. si na střechu svého rodinného domu umístili fotovoltaický systém. Systém je spolu s konstrukcí vysoký okolo 1,6 metru. Poté, co se žalobci o namontování systému dozvěděli, dne 9. 10. 2012 se obrátili na žalovaného jakožto na příslušný stavební úřad se žádostí o odstranění stavby. Žalovaný toto podání vyhodnotil jako podnět v smyslu § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Přípisem ze dne 29. 4. 2013 žalobcům sdělil, že důvody pro zahájení řízení o odstranění stavby dle § 129 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“) neshledal. Tento postoj opřel především o zjištění z kontrolní prohlídky stavby, vyjádření autorizované osoby a metodiku Ministerstva pro místní rozvoj k umisťování, povolování a užívání fotovoltaických staveb. Jedná se totiž pouze o technické zařízení. Dne 14. 5. 2014 se

žalobci obrátili na žalovaného znovu, ten jim však přípisem ze dne 16. 6. 2014 opět sdělil, že důvody pro zahájení řízení o odstranění stavby fotovoltaického systému na domu manželů B. neshledal.

[2] Žalobci podali ke krajskému soudu žalobu proti nezákonnému zásahu. Zásah spatřovali v tom, že žalovaný porušuje jejich práva v důsledku nekonání ve vztahu k fotovoltaickému systému umístěnému na budově. Žalovanému konkrétně vyčítali, že nezahájil řízení o odstranění stavby, ač k tomu byl dle zákona povinen. Díky tomu žalobci neměli možnost vyjádřit se ke stavbě. Podle žalobců se totiž nejedná o stavební úpravu rodinného domu, ale o nástavbu. Mělo tak být vedeno řízení o umístění stavby. V něm by měli možnost chránit svá práva. Dále se domáhali vyslovení zákazu žalovanému pokračovat v porušování jejich práv.

[3] Krajský soud žalobě vyhověl a rozhodl, že se určuje, že zásah popsany žalobci spočívající v nezahájení řízení o odstranění fotovoltaického systému je nezákonný (výrok I.) a že se žalovanému zakazuje pokračovat v tomto porušování práva žalobců (výrok II.). Pro posouzení kasační stížnosti je klíčový především názor soudu ohledně včasnosti žaloby, výslovně reagující na argumentaci žalovaného. Krajský soud považoval žalobu za včasnou, neboť se jedná o trvající zásah, u kterého lhůta k podání žaloby nemůže uplynout (krajský soud odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, č. j. 6 Aps 1/2013 – 51). Ve zbytku rozhodnutí krajský soud dal žalobcům zapravdu, že instalace předmětného fotovoltaického systému není stavební úpravou, ale je naopak konáním, které vyžaduje územní rozhodnutí či stavební souhlas. Jelikož tento požadavek nebyl splněn, měl žalovaný z moci úřední zahájit řízení o odstranění stavby.

II. Kasační stížnost

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. V ní uvádí celkem tři námitky.

[5] Za prvé, žaloba nebyla podána včas. Žaloba musí být podána do dvou měsíců od dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Naopak není rozhodný okamžik, kdy žalobce nabyl přesvědčení, že úkon nebo nečinnost správního orgánu naplňuje veškeré znaky nezákonného zásahu. O tom, že v daném případě nebude stěžovatel zahajovat řízení o odstranění fotovoltaického systému, se žalobci dozvěděli již na základě sdělení stěžovatele dne 29. 4. 2013, doručeného 14. 5. 2013. Subjektivní lhůta tak uplynula dne 14. 7. 2013. Žalobci podali žalobu dne 15. 8. 2014. Subjektivní lhůta dvou měsíců k podání žaloby tedy nebyla dodržena, a proto měl krajský soud žalobu odmítnout.

[6] Opakované sdělení stěžovatele o neshledání důvodu pro zahájení řízení nemá na běh lhůty vliv. Stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2014, č. j. 5 Aps 10/2013 – 76, dle kterého v případě, že má zásah spočívat v nezahájení správního řízení, nejedná se o trvající zásah, ale o trvání důsledků jednorázového zásahu. Žalobu nelze podat po celou dobu trvání důsledků takového zásahu, ale pouze ve lhůtě dvou měsíců od okamžiku, kdy správní orgán žalobcům přípisem sdělil, že nebude zahajovat správní řízení.

[7] Za druhé, žaloba je nepřipustná. Nápravy nezákonného zásahu se šlo domáhat jinými právními prostředky (§ 85 s. ř. s.). Žalobci se o to pokoušeli pouze před tím, než jim stěžovatel sdělil, že neshledal důvody pro zahájení řízení o odstranění stavby z moci úřední. Pokud byli přesvědčeni o povinnosti vést řízení, měli se po tomto sdělení obrátit na nadřízený orgán ve smyslu § 80 odst. 2 správního řádu, a až poté případně podat žalobu.

[8] Za třetí, rozhodnutí krajského soudu je chybné věcně. Zákonné podmínky pro zahájení řízení nebyly splněny. K umístění systému na střechu rodinného domu nebylo třeba ani územní rozhodnutí, ani územní souhlas, ohlášení, či stavební povolení. Detailnější argumentaci stěžovatele k této námitce není vzhledem k výroku tohoto rozsudku třeba rekapitulovat.

[9] Na závěr stížnosti stěžovatel navrhuje, aby soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalobců ke kasační stížnosti

[10] Žalobci ve vyjádření ke kasační navrhuji kasační stížnost zamítnout.

[11] K první námitce uvádějí, že žaloba byla podána včas. Jde o trvajíc zasah. Stěžovatelem uváděné rozsudky se týkají aktivního zásahu ze strany orgánů veřejné moci. V posuzovaném případě je však zásah vyvolán pasivitou žalovaného a nikoli jeho aktivním úkonem, který by do těchto práv a oprávněných zájmů zasáhl.

[12] Žalobci v této souvislosti odkazují na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, č. j. 6 Aps 1/2013 – 51, který odlišil trvání zásahu a trvání jeho důsledků. Lhůta k podání žaloby proti trvajícimu zásahu nemůže uplynout. Dle soudu dlouhodobost samotného protiprávního zásahu nemůže učinit zásah aprobovaný, respektive imunní vůči přezkumu. Správní orgán nemůže profitovat z dlouhodobosti svého protiprávního jednání, které vede k porušování veřejných subjektivních práv dotčené osoby. Rovněž judikatura krajských soudů uvádí, že uplynutím času nemůže dojít k legalizaci stavby provedené bez povolení a je povinností správních orgánů, zjistí-li tuto skutečnost, zahájit správní řízení o odstranění stavby (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 10. 2005, č. j. 10 Ca 220/2004 – 26, rozsudek Krajského soudu v Hradci králové ze dne 20. 10. 1998, č. j. 31 Ca 250/97 – 23). Výklad práva zastávaný stěžovatelem by vedl k absurdní situaci. Pouhé sdělení správního orgánu o tom, že nebude zahajovat řízení o odstranění stavby, ač je k tomu povinen, by ve svém důsledku znamenalo legalizaci jakékoli stavby a toto sdělení by tak de facto nahradilo územní rozhodnutí, případně též stavební povolení v rozsahu vyžadovaném stavebním zákonem.

[13] Ani druhá námitka stěžovatele není důvodná. Užití opatření k nečinnosti lze pouze tehdy, pokud správní orgán nevydá v zákonné lhůtě rozhodnutí ve věci. Žalovaný však správní řízení nezahájil, a proto žalobci žádný opravný prostředek k dispozici neměli. Navíc, ten, kdo podá podnět k zahájení řízení dle § 42 správního řádu, se v rámci ochrany proti nečinnosti může domáhat pouze toho, aby správní orgán v zákonné lhůtě podnět vyřídil. Žalobci přitom na svůj podnět od stěžovatele odpověď dostali.

[14] Ohledně třetí námitky žalobci odkazují na rozhodnutí krajského soudu. Dále uvádí, že námitka je účelová a vede k absurdním důsledkům. Každá změna vzhledu stavby vyžaduje některý z aktů stavebního úřadu. Další argumentaci ohledně této námitky vzhledem k výroku tohoto rozsudku není nutné podrobně rekapitulovat. Ze stejného důvodu není relevantní, že se žalobci vyjadřují k některým částem rozsudku krajského soudu, ve kterých dle nich soud překročil rozsah své pravomoci.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Kasační stížnost je projednatelná. Její důvodnost soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[16] Kasační stížnost je důvodná.

[17] Nejprve se soud zabýval námitkou spočívající v opožděnosti žaloby. Jestliže by tato námitka byla důvodná, nebylo by možné se ostatními námitkami zabývat. Naopak by bylo namíste postupovat dle § 110 odst. 1 s. ř. s., věta první za středníkem, a spolu se zrušením rozhodnutí krajského soudu žalobu odmítnout.

[18] Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo.

[19] Zásah může být trojího typu: jednorázový, trvajícím a opakující se. Jednorázový zásah spočívá v jedinečném izolovaném úkonu správního orgánu. Objektivní lhůta k podání žaloby proti jednorázovému zásahu plyne od okamžiku, kdy k zásahu došlo, subjektivní zase od okamžiku, kdy se žalobce o zásahu dozvěděl (usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 8. 2005, č. j. 2 Afs 144/2004 – 110, publ. pod č. 735/2006 Sb. NSS). Trvajícím zásah spočívá v trvajícím, nepřetržitěm stavu. Subjektivní ani objektivní lhůta u trvajícím zásahu nemůže uplynout, dokud tento zásah trvá (rozsudek ze dne 26. 6. 2013, č. j. 6 Aps 1/2013 – 51). Opakující se zásah zase spočívá v opakujících se relativně samostatných zásazích stejného typu. Zásahy spolu věcně a časově souvisejí, nejsou však totožné. V takovém případě je na žalobci, který ze samostatně napadnutelných zásahů skutečně žalobou napadne. Lhůta k podání žaloby u opakujícím se zásahu plyne samostatně ohledně každého jednotlivého zásahu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2007, č. j. 3 Aps 7/2006 – 103).

[20] V posuzovaném případě otázka včasnosti záleží na tom, jakou povahu má zásah spočívající v nezačínání správního řízení z moci úřední. Žalobci, stejně jako krajský soud, zásah považují za trvajícím. Podle stěžovatele jde naopak o zásah jednorázový.

[21] Rozdíl mezi zásahem jednorázovým a trvajícím někdy nemusí být na první pohled zřejmý. Je ovšem třeba rozlišit mezi *trváním zásahu* a *trváním důsledků* jednorázového zásahu. Kupříkladu v rozsudku ze dne 18. 4. 2013, č. j. 4 Aps 1/2013 – 25, soud odlišil samotný zásah, spočívající ve vydání územního souhlasu, a trvání důsledků tohoto zásahu, např. existenci oprávnění žadatele realizovat záměr povolený územním souhlasem. Od zásahu přitom odvíjel lhůtu k podání žaloby. Důsledky zásahu naopak pro účely včasnosti žaloby nijak nezohlednil.

[22] Rozlišovat mezi trvajícím zásahem a důsledky jednorázového zásahu je třeba i ve světle vývoje zákonné úpravy obsažené v díle 3 hlavy II části třetí soudního řádu správního. Ustanovení § 82 s. ř. s. ve znění před novelou provedenou zákonem č. 303/2011 Sb. vyžadovalo pro projednatelnost žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu trvání zásahu nebo jeho důsledků. Pokud by běh lhůt pro podání takové žaloby měl být vázán na kterýkoli okamžik, kdy trvají důsledky nezákonného zásahu, pak by za právní úpravy účinné před citovanou novelou nikdy nemohlo dojít k odmítnutí žaloby na ochranu před nezákonným zásahem pro opožděnost. Buď by žaloba byla nepřijatelná proto, že nezákonný zásah ani jeho důsledky již netrvaly, nebo pokud by trvaly, byla by žaloba vždy včasná, neboť lhůty pro podání žaloby by dosud nemohly začít běžet. Takový závěr by byl zjevně absurdní. Běh lhůty u jednorázových zásahů není spojen s jejich důsledky.

[23] Otázka povahy zásahu byla i předmětem rozhodování rozšířeného senátu (usnesení ze dne 13. 10. 2015, č. j. 7 As 107/2014 – 53). Zásah posuzovaný rozšířeným senátem spočíval v tom, že katastrální úřad neprovedl zápis změny vlastnického práva záznamem. Rozšířený senát dospěl k závěru, že zásah spočívající v provedení nebo neprovedení *konkrétního* zápisu záznamem do katastru, či v absolutní nečinnosti katastrálního úřadu, je úkonem faktickým a jedinečným (neopakovatelným), a tedy jednorázovým (bod 61 usnesení). Ohledně počátku běhu lhůty proti takovému zásahu rozšířený senát uvedl:

Neprovedení záznamu do katastru na základě předložených listin a jejich vrácení zhotoviteli (navrhovateli záznamu), popř. dalším oprávněným osobám, je po marném uplynutí lhůty k provedení faktického úkonu zásahem. Je tak najisto postaven okamžik, od něž se odvíjí počátek běhu objektivní lhůty k podání žaloby. Pro běh subjektivní lhůty je podstatné doručení sdělení katastrálního úřadu, že záznam nebyl proveden a vrácení listin (popř. sdělení i důvodů, z jakých se tak stalo, nyní již povinného, § 21 odst. 2 zákona č. 256/2013 Sb.). Je-li katastrální úřad absolutně nečinný a neexistují jiné právní prostředky k ochraně nebo nápravě, objektivní lhůta k podání žaloby se odvíjí opět od okamžiku marného uplynutí lhůty k provedení záznamu. Subjektivní lhůta běží od okamžiku, kdy se žalobce dozvěděl, resp. kdy zjistil, že záznam proveden nebyl, ač proveden být měl. (body 56 a 57)

[24] Rozšířený senát připustil, že důsledky provedení nebo neprovedení konkrétního záznamu, zasahující do právní sféry oprávněného nebo osob v dobré víře vycházejících ze zápisu v katastru, mohou od tohoto zásahu trvat. Přes tyto důsledky však dovodil, že z důvodu právní jistoty nelze připustit, aby údaje evidované v katastru byly zásahovou žalobou napadnutelné kdykoliv (bod 62).

[25] K otázce opakovaného odmítnutí požadovaného úkonu se rozšířený senát rovněž vyjádřil. Existovala rozporná judikatura ohledně toho, zda pro určení počátku běhu lhůty k podání žaloby je rozhodující již první sdělení katastrálního úřadu, že záznam neprovede, nebo zda každé další odmítnutí provedení zápisu záznamem je samostatným „novým zásahem“. Jinými slovy šlo o to, zda lze návrh na provedení zápisu práv do katastru záznamem podat opakovaně, a navrhovateli tak běží nová lhůta pro podání zásahové žaloby.

[26] Rozšířený senát odlišil situaci obsahově totožných podnětů od situace rozdílných podnětů. Podstatné přitom je, zda reakce na podnět představuje obsahově tentýž zásah a zda by předmětem případného soudního přezkumu byly tytéž sporné skutečnosti, resp. důvody odepření zápisu do katastru (bod 58 usnesení). Obsahová odlišnost zásahů činí jednotlivé úkony správního orgánu opakujícími se zásahy.

[27] Naopak podání obsahově identického návrhu na zápis záznamem, již jednou katastrálním úřadem odmítnutého, byl-li by odmítnut znovu katastrálním úřadem, nový běh lhůty pro podání žaloby nezakládá. Nebránil-li se účastník zásahovou žalobou proti prvnímu odmítnutí návrhu, pak v případě hodnocení tohoto zásahu jako jednorázového s trvajícím důsledky, musí být objektivní lhůta k podání zásahové žaloby počítána od marného uplynutí lhůty pro vyhovění prvnímu podanému návrhu. Subjektivní lhůta pak od okamžiku doručení prvního sdělení, že záznam proveden nebude. V případě absolutní nečinnosti katastrálního úřadu ve vztahu k prvnímu návrhu na provedení záznamu je dle rozšířeného senátu nutno objektivní i subjektivní lhůtu odvíjet od marného uplynutí lhůty k provedení zápisu záznamem dle tohoto prvního návrhu.

[28] Usnesení rozšířeného senátu lze tedy shrnout tak, že neprovedení zápisu do katastru je jednorázový zásah s trvajícím důsledky. Opakované odmítnutí s totožným obsahem přitom nemá na běh lhůty pro podání žaloby proti takovému zásahu vliv.

[29] Na projednávanou věc nejprůlehlavější jsou závěry rozhodnutí ze dne 13. 3. 2014, č. j. 5 Aps 10/2013 – 76. Předmětem posuzování byla právě povaha zásahu spočívajícího v nezahájení řízení z moci úřední. Stalo se tak v kontextu hospodářské soutěže. Stěžovatel spatřoval zásah v tom, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže na základě podnětu stěžovatele nezahájil správní řízení ve věci zneužití dominantního postavení jiné společnosti na trhu s hnědým uhlím. Stěžovatel se u správních soudů mimo jiné domáhal toho, aby rozhodly, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže měl ve věci podnětu stěžovatele zahájit správní řízení a v něm autoritativně rozhodnout. Krajský soud odmítl žalobu pro opožděnost, neboť rozhodný pro běh subjektivní lhůty pro podání žaloby byl den, kdy bylo stěžovateli doručeno sdělení, že žalovaný ukončil předběžné šetření a správní řízení zahajovat nebude. Stěžovatel proti rozhodnutí krajského soudu brojil kasační stížností. V ní mimo jiné argumentoval trvajícím povahou zásahu spočívajícím v nezahajování správního řízení. Argumentoval i rozhodnutím č. j. 6 Aps 1/2013 – 51.

[30] Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl. Uvedl, že se nejedná o nečinnost úřadu. Úřad jednal tím, že stěžovateli oznámil, že řízení zahajovat nebude. Stěžovatel svojí žalobou nesouhlasí s tímto závěrem předběžného šetření. Dle soudu zásah nespočíval v trvalé nečinnosti úřadu, ale jednalo se o „rozhodnutí“ nezahajovat správní řízení. Skutečnost, zda existoval závadový stav na trhu s uhlím, soud nepovažoval pro posouzení věci za podstatnou. Předmětem soudního řízení totiž nebyla existence tohoto závadového stavu, ale stěžovatelem tvrzený závadový stav ohledně nezahájení správního řízení.

[31] Stejně tak v nyní posuzovaném případě jde o rozhodnutí správního orgánu správní řízení nezahajovat. Jde o jednorázový úkon spočívající v tom, že správní orgán nezahájil řízení z moci úřední, ač disponoval informacemi, na základě kterých dle žalobců byl povinen řízení zahájit. Žalobci nebrojí proti nečinnosti správního orgánu – žalovaný jednal, a to tak, že žalobcům oznámil, že řízení ve věci odstranění předmětné stavby zahajovat nebude. Právě s tímto názorem přitom žalobci nesouhlasí. Tvrzený závadový stav tedy nespočívá v trvalé nečinnosti žalovaného, ale jedná se o zásah v podobě rozhodnutí nezahajovat správní řízení. A tento zásah je svojí povahou jednorázový.

[32] Důsledky zásahu správního orgánu spočívajícího v nezahájení sice trvají – správní řízení neběží a (potenciálně) nelegální stavba existuje – samotný zásah, který žalobci napadají, však již netrvá – správní orgán se již rozhodl nezahajovat. Trvání jeho důsledků je ve světle výše uvedené judikatury již odlišnou otázkou, bez vlivu na posouzení žalobních lhůt proti zásahu samotnému.

[33] Rozsudek č. j. 6 Aps 1/2013 – 51, na který odkazuje krajský soud i žalobci, se v podstatných rysech od nynější situace liší. V citovaném rozsudku soud posuzoval zásah spočívající v „nedostatečné a neefektivní ochraně čistoty ovzduší ...“. Žalobce se domáhal, aby žalovanému bylo zakázáno pokračovat v porušování práva na příznivé životní prostředí. Nejvyšší správní soud takto namítaný zásah označil za trvalý a dovedl, že subjektivní ani objektivní lhůta po dobu trvání tohoto zásahu nemůže uplynout. Namítaná nedostatečná ochrana ovzduší je svou povahou trvalý jev. Žalovaný trvale nejednal. Nelze určit žádný okamžik, ke kterému k zasažení do práva na příznivé prostředí došlo a ke kterému by šlo vázat počátek běhu lhůty pro obranu před zásahem. Oproti tomu nezahájení správního řízení na základě předběžného šetření je negativní úkon správního orgánu. Žalovaný jednal, a to tím,

že žalobcům oznámil, že řízení ve věci odstranění předmětné stavby nebude zahajovat. Tento úkon pouze díky konstrukci druhů žalobních řízení ve správním soudnictví nemá povahu rozhodnutí dle § 65 s. ř. s., ale spadá do „sběrné kategorie“ zásahů dle § 82. Toto dělení však nemůže eliminovat lhůtu k obraně proti jednorázovým úkonům státního orgánu.

[34] Lze tedy uzavřít, že žalovaný zásah není trvající, ale jednorázový s trvajícím důsledky. Zásah spočíval v rozhodnutí (v širším slova smyslu) správního orgánu o tom, že správní řízení nebude zahajovat. Zásah namítaný žalobci již netrvá. Trvají pouze jeho důsledky.

[35] Žalobci v projednávané věci se o skutečnosti, v níž spatřují nezákonný zásah - tj. rozhodnutí žalovaného o nezahájení správního řízení – dozvěděli již z přípisu stěžovatele ze dne 29. 4. 2013, žalobcům doručeného dne 10. 5. 2013, resp. 14. 5. 2013. Tímto přípisem stěžovatel žalobce informoval o tom, že správní řízení nezahájí. Stěžovatel ve sdělení popsal průběh předběžného šetření, spočívajícím mimo jiné v místním šetření, ve kterém dospěl k závěru, že není důvod zahajovat řízení z moci úřední o nařízení odstranění stavby dle § 129 stavebního zákona. Okamžikem obdržení tohoto přípisu žalobcům počala plynout dvouměsíční subjektivní lhůta k podání žaloby. Lhůta uplynula dne 10. 7. 2013, resp. dne 14. 7. 2013. Žaloba ke krajskému soudu byla podána dne 15. 8. 2014. Byla tedy podána až po uplynutí subjektivní lhůty.

[36] Sdělení stejného závěru k opakovanému podnětu žalobců na běh subjektivní lhůty k podání žaloby nemělo vliv. Argumentace žalobců v druhém podnětu je sice značně obsáhlejší než argumentace v prvním podnětu, svým obsahem se však jedná spíše o polemiku s právními závěry správního orgánu již jednou vyjádřenými. Druhý podnět tak předestírá totožnou otázku s totožnými skutkovými okolnostmi, již jednou zhodnocenými. Jedná se tak právě o podnět s identickým předmětem jako předchozí zásah, který nemůže mít na běh lhůty vliv.

[37] Posouzení zásahu jako jednorázového s trvajícím důsledky nemá za následek „legalizaci stavby“, jak tvrdí žalobci. Není sporu o tom, že je povinností stavebního úřadu zahájit řízení z moci úřední, existují-li pro tento postup podmínky. Posouzení zásahu jako jednorázového s následkem posouzení žaloby jako opožděné pouze znamená, že pro účinnou ochranu veřejných práv je nutné se bránit včas. Stanovení zákonných lhůt je v souladu s touto zásadou bdělosti, která vyžaduje, aby dotčené osoby uplatňovaly svá práva včas, tj. ve stanovené lhůtě poté, co se o dotčení dozví. To je v souladu s právem na soudní ochranu garantovaným v čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Stanovení lhůt, v jejichž rámci je nutné právo u soudu uplatnit, je součástí „podmínek a podrobností“, které Listina přenechává k úpravě obyčejnému zákonu (srov. čl. 36 odst. 4).

V. Závěr a náklady řízení

[38] Žalobci žalovaný zásah tedy byl jednorázový. Krajský soud jeho povahu posoudil špatně. V důsledku toho dospěl i k nesprávnému závěru týkajícím se včasnosti žaloby. Návrh žalobců podaný ke krajskému soudu nebyl včasný. Jelikož důvody pro odmítnutí žaloby byly dány již v řízení před krajským soudem, Nejvyšší správní soud postupem podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. (věta za středníkem) ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. prvním výrokem zrušil napadený rozsudek krajského soudu a druhým výrokem žalobu odmítl.

[39] S ohledem na výše uvedené se Nejvyšší správní soud nezabýval námitkami stěžovatele směřujícími do merita věci.

[40] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud třetím výrokem v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2016

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu